

ELŐFIZETESI ÁR:

Házhoz hordva:	
Egész évre	36-
Fél évre	18-
Negyed évre	9-
Egy héra	3-
Egyes szám	20 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-u. 12.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:

GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETESI ÁR:

Postán küldve:	
Egész évre	40-
Fél évre	20-
Negyedévre	10-
Egy hóra	3 30
Tábori posta	4-
Egyes szám	20 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-u. 12.

Lesz-e politikai béke?

A választójogi javaslatot általánosságban elfogadta a képviselőház s ha hihetünk Tiszának és Wekerlének, a politika legerősebb ütközőpontja tűnt el a homlokteréből. Ezt mondják Wekerléék, de mi, fájdalom, nem tudunk megnyugodni ebben az egyoldalú megállapításban. Ellenkezőleg: mi a politikai küzdelmeknek olyan hatalmas erőforrását látjuk a tömegeknek ebből az erőszakosan elnyomott szababadságvágyából, amely előbb-utóbb félelmes reakcióban fog kiütközni.

Wekerle még egyszer, utoljára megpróbálta szavakkal le nem mosható elfeladását mentesíteni és magyarítani. Azt mondja, hogy választani kellett a választások kiírása és a megalkuvás között, de ő az ügy érdekében, a választójog sürgősségét tartva szem előtt, helyesebbnek tartotta a paktumot. Hát bizony kifordított, egy cseppet sem őszinte logika ez. Eppen az a körülmény, hogy Wekerle az új választásokat akarta elkerülni a meg egyezéssel, hordja magában a beállítás cáfolatát. Ha Wekerle nem akarja kiírni a választásokat, akkor igazán nem sürgős a választójog, mert az új törvénynek igazán mindegy, hogy egy évvel előbb, vagy utóbb kerül a törvénytarba.

Az igaz, hogy így hamarabb jutott tető alá egy rossz javaslat, de lehet-e cél az, hogy egy olyan törvényt alkosson meg a parlament, amelvről benyújtója maga ismeri el, hogy idejétmúlt és rövidesen revízióra szorul. Nem tehetünk róla, hogy minket az egész választójogi kampány csak arról győzött meg, hogy a paktumnak egyetlen célja volt, a kormány és az egészségtelen, hazug alapokon álló parlament életének erőszakos meghosszabbítása. Aztán Tisza szerepe: ez is karakterisztikus. Tisza honmentőnek játszott ki magát s tényleg lendületes frázisokat csiholt ki sivár és sohasem meggyőző beszédeiből. Akadt azonban egy képviselő, Bethlen István, aki nem szégyellte, hogy egyszerűen konzervatív megafalkodottságból szegül ellene a becsületesség jogkiterjesztésnek. Ez a Bethlen István, ki még a Tisza- és Wekerle-féle jogkiterjesztést is soknak találta és sikertelenül küzdött ellene, végül is olyan javaslatot tett, amely magyar ember szemében csak szimpatikus lehet, választójogot akart adni mindenkinek, aki magyarul írni és olvasni tud. Tisza udvariasan tapsolt Bethlennek, de mikor nyilatkoznia

kellett a propozícióról kegyes szemforgatással kijelentette, hogy ő szívesen elfogadja, ha Wekerle is hozzájárul. Batran tehette ezt az ígéretet, mert tudnia kellett, hogy Wekerle, aki eddig Tisza minden kívánságának behódolt, megköti magát, ha Tisza egyszer már az ő elbírálásától tesz függővé valamit. Wekerle pedig, akinek egész miniszterelnöksége jogfeladásból állott, ez egyszer, — hiszen csak a magyar nyelvről volt szó — gerinces maradt, Tisza pedig fájdalommal bár, leszavazta Bethlent és az ő nemzeti feltételét.

A munkapárt cserbenhagyta a magyar nyelvet.

Leszavazták Falussy indítványát.

Budapest, július 12.

A képviselőházban furcsa és szegyenletes komédia játszódott le tegnap és ma a magyar nyelv körül. Az egyik indítványt, amely a magyar nyelv jogát védte, Wekerle nem fogadta el s ezért Tisza leszavazta, a másikat Wekerle elfogadta, azonban Tisza nem. Szóval a szerepeket úgy osztották be Wekerle és Tisza, hogy a magyar nyelv joga két szék közt a pad alatt maradjon.

A Károlyi-pártnak ma este nagy megbotrározással tárgyalták a mai szavazást, amelyben a munkapárt zárt sorokban vocult fel a magyar nyelv ellen és 22 szótöbbséggel sikerült is elvetni Falussy indítványát. Még Vargha Gyula és Desbordes Ernő, akik a választójogi bizottságban a magyar nyelv külön jogai mellett szónokoltak, csatlakoztak Tisza álláspontjához, ezzel is dokumentálva, hogy csak komédia volt a magyar nyelv melletti tüntetésük.

A képviselőház mai ülésén Szász Károly elnökölt. A napirend során a választójogi javaslat részletes vitáját folytatták. A második szakasznál

Platthy György volt az első felszólaló. Kijelentette, hogy partja, a Bizony-párt, a javaslat vitájában azért nem vett részt, mert ennek úgy sem lett volna eredménye. A törvényjavaslatért, amely mint — miniszterelnök mondja — senkinek az álláspontját nem tartalmazza; a kormányt terheli a felelősség, a tényleges felelősség azonban a munkapárté, amely a javaslatot keresztülviszi. Polemizál Bethlen István gróffal, aki szemrehányást tesz, hogy a függetlenségi párt nem teljesíti feladatát a nemzeti szempontok védelmezésében. Elfelelti Bethlen, hogy a függetlenségi párt a nemzeti politikát mindig liberálisán kezelte. A harmadik pontnál indítványozza, hogy nyolc hold helyett 1200 négyszögöldnyi ingatlan tulajdonához fűzők a választójog címét.

Létai Ernő indítványozza, hogy a hetedik pontban a választók közé vegyék fel azokat,

A végső konzekvencia: nincs általános választójog s nincsenek nemzeti biztosítékok sem, amelyekért annyi felesleges szószaporítás hangzott el a parlamentben. Vajjon kit elégít ki ez a korcs-törvény? A magyarságot legkevésbé sem, a jogegyenlőség őszinte híveit magától értetődően sem. A törvényt szentesíthetik, de a választójogi harc új erővel, még hatalmasabb mederben fog megindulni, mint ahogy eddig küzdöttek érte a rák-módra haladó retrográd irányzat ellenségei.

akik arany és ezüst vitézségi éremet kaptak, az ellenség előtt megsebesültek és rokkantak.

Csirmák Ernő kijelenti, hogy távol áll tőle, hogy tegnap beszédében Szilágyi Lajos szavátlyét támadja, csak az ellen tiltakozott, hogy Szilágyi harctéri tapasztalatai alapján elveti a Károly-keresztesek választójogát. Falussy javaslatot nyújt be, hogy a második szakasz első pontja helyett az iktatassék be, hogy a négy elemi elvégzéséről nem mutat fel részletes igazolmányt, külön bizottság el kell vizsgálja, hogy gondolatait magyarul előadásban és irásban ki tudja fejteni.

Kovácsy Kálmán kijelenti, hogy a tótbrigádban egyetlenegy magyarországi tót sincs, mert a tót hűségese bajtársa a magyaroknak. A magyar írni és olvasni tudás bizonyításának formájára tesz indítványt. Több szóval nem volt, mire az elnök a vitát berekeszti.

Zajos élet a folyósón.

Elnök 5 percre felfüggesztette az ülést, de az 5 percből fél óránál is több lett.

Szünet alatt a folyósó rendkívül mozgalmas volt. A régi, nagy ülésnapok képei támadtak fel. A vezető politikusokat a folyósón nagy gyűrű veszi körül. Tisza és Teleszky a munkapárti hallgatók előtt egymással vitatkoznak. Wekerle a baloldali folyósón Károlyi és Batthyányival tárgyal a módosításokról. Andrássy a női választójogi mozgalom vezéreivel beszélget.

A hat elemi.

Egy óra után betódultak a terembe a képviselők. Tisza az elnöki emelvény lépcsőjén áll, onnan számolja össze a munkapártiakat.

Nagy feszültség közben szólal fel Wekerle. Meg-míti, hogy a szavazás előtt ki akar térni néhány részletre. Barmily lenyegesenek is tartja a katonai jogcímek, a megegyezés kedvéért hozzájárul annak elejtéséhez. A négy elemire vonatkozó jogcímek álláspontját határozottan fenntartja. Lenyegesen a négy elemi jogcímének elfogadása. A jogkiterjesztés szempontjából ez az átfogó. Apponnyival megvizsgálták, hogy lehetne a hat elemi általánossá tenni. Kiderült, hogy 10 évi rendkívüli munkára lenne szükség, hogy általánossá tegyék a hat elemi népiszkolát.

Nem terjesztheti elő a hat elemi jogcímének elfogadását szemben a négy elemivel. Falussy Árpád módosítását több oldalról megtámadták. Ő azonban hozzájárult ahhoz, hogy mint különös kellek, a Falussy-féle módosítást illesszék be a második szakaszba. Falussy módosítása mélyebb meg, mint a Csermáké. A kérdést úgy kellene feltenni, hogy elfogadják-e a Ház a javaslat második szakaszát. Amennyiben azt megszavazzák, akkor az elmentés indítványok maguktól elesnek. Plathynak ahhoz az indítványához, hogy a hat holdasok jogcíménél magyar holdat számítsanak, hozzájárul.

Miután előadó nem él a hozzászólás jogával, elnök jelentette, hogy a második szakaszhoz tizenhat módosítványt adtak be. Ezek felolvasása után megkezdődött a szavazás.

A képviselőház óriási többséggel Wekerle és a kormány tagjaival együtt a javaslat második pontját a bizottság által végzett módosítással a hat elemivel megszavazták.

Majd Falussy Árpád külön véleménye felett került szavazásra a sor. A négy elemet az irni-olvasni tudással 97 szóval 77 ellen elvetették.

A javaslat második pontjának megszavazása után következett a szavazás Falussy Árpád különvéleménye felett, mely a négy elemi és a magyarul irni-olvasni tudásról szól. Wekerle és a kormánypart legnagyobb része, a Károlyi-párt, az egész baloldal igennel, a munkapárt nemmel szavaz. Meglepetést kelt, hogy Serényi miniszter is nemmel szavaz. Mikor Tisza nemmel szavaz, nagy zaj tör ki, a baloldal kiabálja: Leszavazzák a megegyezést.

Balla Aladár: Krajcáros komédia. Herczeg Ferenc nemmel szavaz. Felkiáltások a baloldalon: Ez magyar író? Kozma Andor nemmel szavaz. Huszar Károly kiabál: Hja, Kobož krónikája. Mikor Mangra Vazul nemmel szavaz, Sümegi ordítja: Szavazati jogot sem adnék nekem. Memorandista. Navay igennel szavaz, a kormánypart meg tapsolja. Ezután szünet következett.

Utána az elnök kiírta a szavazás eredményét. Falussy indítványát 77 elfogadták, 97-en szavaztak. Elnök nagy zajaiban mondta az eredményt. Sümegi kiabálja: Örök emlék lesz a magyar parlamentnek, hogy a magyar nyelvvel leszavazták. Felkiáltások a baloldalon: Nyilvánzat, a magyar nyelv ellen. Ezután az elnök elvetette a többi indítványokat mind. Plathy egy stiláris módosítást elfogadtak. Ezután elvetették Csermák Ernőnek a rokonságra vonatkozó javaslatát.

A délutáni ülés.

A Ház délutáni ülését Scitovszky alelnök öt előtt nyitotta meg. Indítványozza, hogy mindenekelőtt a nők szavazati jogára vonatkozó előadói különvéleményt tárgyalják.

Wekerle mellőzhetőnek tartja a nők választójogát, ezért új, harmadik szakaszt javasol. E szerint az első szakaszban foglalt általános kelleknek kívül szavazati jogot kapnak a polgári, vagy középiskola negy osztályát végzett nők, továbbá azon férfi felesége, vagy özvegye, aki gimnáziumot, reáliskolát, vagy ezzel egyenrangú intézetet végzett, végül, akik kereskedelmi, mezőgazdasági, ipari foglalkozást önállóan üzemeltetnek és legalább száz korona egyenes állami adót fizetnek.

Laudauer Béla nem szavazza meg ezen új javaslatot. Tiltakozik a feministáknak fenyegető levelei ellen.

Farkas Pál: A nők ugyanis rég benne vannak a politikában, ezért hiva a nők választójogának.

Szabó István (nagyatádi) a falu asszonyai nevében tiltakozik Wekerle javaslatát ellen, mert az csak a városi asszonyoknak szól. Követeli, hogy a falusi férfiak feleségeire is kiterjesztessék a választójog.

Károlyi Mihály teljesen megérti Szabó István felháborodását, mert tényleg igazságtalanság történik a falusi nők ellen, de csodálkozik, hogy Szabónak egy szava sem volt a képviselőházban az egész jogfosztó javaslat ellen, sőt megszavazta a javaslatot, noha a nőkre vonatkozó szakaszt rossznak tartja. A javaslat kiegészíti a Fényes László által

tesztendő pótlással, mely a falusi nők szavazati jogára vonatkozik.

Teleszky János csak olyan családfenntartó nőnek adja meg a szavazati jogot, aki a polgári vagy középiskola negyedik osztályát elvégezte és husz korona adót fizet, vagy négy elemi végzet és 100 korona adót fizet.

Fényes László Wekerle javaslatához azon kiegészítést ajánlja: szavazati joga van minden olyan nőnek is, akinek nyolc hold saját gazdálkodásában levő földbirtoka van.

Albrich Herman és Giesswein Sándor pártoló felszólalásai után

Huszár Károly a javaslat ellen szól.

Wekerle miniszterelnök: Nem azért kívánja a nőket behozni a politikai életbe, mintha nekik szükségük volna rá, hanem azért, mert nekünk van rá szükségünk, hogy bele kell szólni a nőknek a gyermekek védelme kérdésébe és a korlátolt gyermekrendszert kérdésébe. Nem fél attól, hogy a nőknek a politikai életbe való bevonulása a közéletre nézve romboló lenne. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Az elnök azután bejelenti a legközelebbi ülés napirendjét.

Lovász Márton bejelenti, hogy Laehne Hugó egy honvéd becsületbírósa kihallgatta anélkül, hogy a Háztól kikérték volna. A mentelmi jog megsértését látja. Bejelentését a mentelmi-bizottsághoz tették át.

Ülés vége 8 óra után.

A háború hírei.

A mai hivatalos jelentés.

Budapest, július 12.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hivatalos. Semhol sem történt nagyobb hadiesemény.

A német hírek.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, július 12

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati harctér: Ruprecht trónörökös hadiescsoportja: A tüzérségi tevékenység este feléledt és az éjszaka folyamán erős tüzérségi rajtaütésekkel erősödött, amelyek állásaink, valamint a mögöttük levő terület ellen irányultak.

Yperntől és Bailleutól délnyugatra, valamint Alberttől északra nagyobb ellenséges felderítő csapatok erős előretöréseit visszavertük.

A német trónörökös hadiescsoportja: Aisne és Marne között a franciák harci tevékenysége tegnap is élénk maradt. Villers Cotteraisi erdő szélén lefolyt előtéri harcokban foglyokat ejtettünk.

Reimstől keletre ellenséges felderítő előretöréseket vertünk vissza.

Mockel hadnagy 20-dik légi győzelmet aratott. A Koblenz ellen tegnap támadásra indult amerikai repülőraj hat repülőjét tüzérségünk lelőtte és ez kezükre került.

Ludendorff,

első főszállás-mester.

A lengyel trón öt jelöltje.

Berlin, július 12.

A lengyel politikai körök egyre jobban sürgetik a lengyel királyság személyi megoldását. Ez idő szerint öt jelöltje van a lengyel trónnak: Ágost Vilmos porosz királyi herceg, Károly István főherceg, Albrecht Jenő főherceg, Frigyes Karoly, a szász király fia, Ciril nagyherceg, a bolgár cár második fia.

A román kormány részvéte Mirbach gr. halála fölött.

Bukarest, július 12.

A kamara mai ülésén Arion külügyminiszter megbotránkozásának adott kifejezést a moszkvai gyilkosság fölött. Hasonlóképpen rész-

vétét fejezte ki Meisner elnök is a kormány nevében.

Bukarest, július 12.

A román kormány táviratot intézett a német kormányhoz, amelyben a merénylet feletti megbotránkozásának és részvéte nek ad kifejezést.

Japan nem megy Szibériába.

Bern, július 12.

A „Daily Express” tókiói távirata szerint Japan nem hajlandó Szibériában intervenálni. Igaz ugyan, hogy néhány miniszter, aki ellenezte a közbelépést, megváltoztatta álláspontját, azonban a közvélemény sehogy sem tudja megérfeni, mennyiben javitna az antant helyzetén, ha Japan bevonulna Szibériába.

Külügyi álláspontunk bejelentése.

Bécs, július 12.

A Reichsrat legközelebbi megnyitó ülésén Seidler miniszterelnök az aktuális politikai kérdésekkel kapcsolatba ismertetni fogja Burián külügyminiszter külpolitikai álláspontját. Hasonló bejelentés fog történni a magyar képviselőházban Wekerle részéről is.

Vád alá helyezik a Bratianu-kormányt.

Bukarest, július 12.

A Bratianu-kormány vád alá helyezési indítványa a következő pontokból áll:

1. Megszegte a kormány az alkotmány 21. szakaszát, amely megtiltja, hogy idegen csapatok vitessenek román területre a törvényhozási engedély nélkül.

2. Hiányosan szerezte fel a kormány a román hadsereget, noha e célra egy milliárd állott rendelkezésre.

3. A háború nem volt úgy előkészítve, ahogy kellett volna.

4. Megszegte a kormány a törvénynek azt a szakaszát, amely szerint magánemberek nem kaphatnak engedélyt a gabonának külföldre való szállítására.

5. Megszegte a kormány azt a tilalmat, hogy az állam pénzt sem viheti idegen országba.

6. A kormány a hadianyagok szállítására szolgáló vonatokat a miniszterek vagyonának megmentésére használta fel s emiatt a hadianyagok egy részét a megszállott területeken kellett hátrahagyni.

Kolozsvár állást foglal a köztisztviselők érdekében.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Kolozsvár legközelebbi közgyűlésén állást fog foglalni a köztisztviselők nyomasztó anyagi helyzetének megjavítása érdekében. Az állásfoglalásra Szolnokdoboka vármegyének egy átirata ad alkalmat, melyben a kormányhoz e tárgyban intézett feliratának támogatását kéri.

A felirat, mely a köztisztviselők helyzetének gyors és gyökeres orvoslását követeli és amelyhez minden valószínűség szerint Kolozsvár is csatlakozni fog, mindenekelőtt fontosnak tartja, hogy az 1919-re kiutalandó beszerzési előleg az eddiginél magasabb összegben állapítsák meg és sürgősen utaltassák ki, hogy alkalmas időben a jövő téli beszerzés megkezdhető legyen. Szükségesnek tartja a felirat a köztisztviselői beszerzési csoportok életképessé tételét a kormánybiztosok hathatós segítségével, olyformán, hogy a vármegye területén rekvirált élelmi és egyéb szükségleti cikkekből elsősorban a köztisztviselők szükségleteit elégítsék ki és csak a fennmaradó rész hocsátassék a Haditermékny rendelkezésére, továbbá, hogy a beszerzési csoportok a központosított kapcsolattal rendelkezzenek.

A felirat szükségesnek tartja még, hogy addig is, amíg a gyökeres fizetésrendezés be nem következik, emeljék fel a háborús segélyeket,

oly módon, hogy a legfelsőbb fizetéses osztályoknál 200 százalék és lefelé fokozatosan 300 százalékgig terjedjen. A háborus éveknél kétszeres számítás mellett szükségesnek tartja még a felirat a tisztviselők családi pótlékának a tisztviselői nyugdíjba való beszámítását.

Mikor még Lupényben az oláhok voltak az urak.

Súlyos vádak után — felmentés.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Az állam hadereje elleni büntetést, más szóval: hazaárulással vádolta meg a kolozsvári honvédegyeség Buben Péter 58 éves petrozsényi lakost, akit a kolozsvári honvédehadbíró-ság súlyos vád dacára, bizonyítékok hiányában, dr. Szabó Sándor főhadnagy hadbíró vezetése alatt felmentett.

Buben Péter petrozsényi lakos a vád szerint az állam hadereje elleni büntetést követte el, mert az oláh betörés idején, 1916. év szeptember hó folyamán az ellenséggel egyetértve részt vett a Zsil folyó tulsó partján az ellenséges csapatok elől menekülő magyar bányászfiúk lelövésében, továbbá az 1916. évi szeptember hó folyamán Petrozsény községben, mint hadművelési területen a rendfenntartás céljából szervezett polgárőrség tagjainak ellenszegült és azoknak fegyveres megtámadásában részt vett. Az oláh betörés idején, 1916. év augusztus 30-án Lupényből az oláhok elől elakartak menekülni a Zsil folyó partjára. A lupényi korema előtt ebben az időben több felfegyverzett oláh áldogált, akik szidták a magyarokat s mikor látták, hogy a magyarok menekülnek ezek közül egy, állítólag a vádlott kivált és a Zsil tulsó partján haladó magyarokra rálőtt. A lövés után Orbán Lőrinc 17 éves bányászfiú elbukott és meghalt.

A vizsgálat rendjén több tanu terhelt vallomást tett a vádlott ellen, sőt akadtak olyanok is, akik állították, hogy a magyar fiú hullájának felhantolására indult polgárőrök támadói közt Buben is ott volt. Ezek a tanuk azonban a fő tárgyaláson terhelt vallomásukat visszavonták és így a bíróság dr. ifj. Isacu Aurel védőbeszéde után a vádlottat a vád és következményei alól felmentette.

Az ítéletben az ügyész is megnyugodott és az így jogerős.

Kolozsvár kerületi főkapitányság lesz.

Mikor történik meg a rendőrség államosítása.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

A rendőrség államosításához, mely felé hosszú idők óta vágyakozva tekintenek a rendőrség emberei, most úgy látszik végre be fog következni. Azonban közrendészet és általában a rendőri igazgatás szempontjából csak abban az esetben jelenthet javulást a reform, ha magának a rendőrségi státusnak helyzetét fogja megjavítani. Erre pedig legalább egyelőre, nem sok kilátást nyújt a javaslat és így az az elégedetlenség, melyet a rendőrség körében keltett, egyuttal talán az egész tervezet általános kritikájának tekinthető.

Az elégedetlenség ügyében kérdést intéztünk dr. Bottka Sándor főkapitányhoz, ki a következőkben fejtette ki álláspontját:

— Tény, hogy a rendőrség tisztviselői kara elégedetlenséggel és csalódással fogadta az államosításról szóló javaslatot, mert nem elégti ki azokat a reményeket, amelyek évek során át hozzá fűződtek. Azonban nézelem szerint a pesszimiztikus megítélés helytelen, mert habár a rendőrségi státus anyagi helyzete minden valószínűség szerint momentán változatlan ma-

rad, a javulás mégis bekövetkezik. Az államosítás napjától kezdve ugyanis fokozatosan megindul az előhaladás és akkor mindenkinek a helyzete javulni fog. Az egészen természetes, hogy a reformot nem lehet olyan formában megvalósítani, amellyel máától-holnapra újabb nagy tételekkel terhelnék meg az államháztartást.

Egyébként ami az életbeléptetést illeti, habár semmi információm erre nézve nincs, úgy gondolom, hogy az a jövő január elején fog bekövetkezni.

Az államosításról szóló javaslat végrehajtása elé különben érthető kíváncsisággal néz a kolozsvári rendőrség más szempontokból is. Első sorban az államosítás folytán Kolozsvár kerületi főkapitányság lenne, tehát Erdély nagy részének rendőrségi centruma, ami a jelenlegi állomány lényeges változásait idézné elé. Ilyen kerületi központ még egy lenne Erdélyben, valószínűleg Brassó székhellyel. A kerületi főkapitányság vezetője nem a főkapitány lenne, hanem egy felette is diszponáló, magas állású tisztviselő, akinek szerepe sokkal fontosabb és jelentőségesebb lenne mint például a közigazgatásban egy főispáné.

Természetesen nagyon korai volna még találgatásokba bocsátkozni, hogy ebbe a fontos pozícióba ki kerül Kolozsvárra.

Kerületenként szervezik a fiatalokorak védelmét.

Értekezlet a Pártfogó-Egyesületben.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Szomorú következménye a háborúnak, hogy a fiatalokorak züllése aggasztó méreteket öltött. Nálunk éppen úgy, mint másutt, sok százra megy azoknak a fiatalokoraknak száma, akik minden felügyelet nélkül kóborolnak az utcákon, veszélyre a közbiztonságnak és a társadalomnak. Ha végig nézünk a kolozsvári utcákon s ha főleg a vasúti állomás környékén tartunk szemlét, egész rajokban láunk serdülő fiatalokorakat minden elfoglaltság nélkül az utcákon kóborolni, akikkel pár hét múlva a fiatalokorak bírósága előtt találkozunk.

Akik figyelemmel kísérik a fiatalokorak fokrol-fokra való züllését, aggodva nézték eddig is az eseményeket s most elhatározták, hogy ennek a mind nagyobb méreteket öltő társadalmi epidemiának gátat vetnek.

Tegnap délután 6 órakor a Pártfogó-Egyesület helyiségében a Fiatalokorak Felügyelő Hatóságának, a Pártfogó-Egyesületnek és a csendőrségnek vezetőférfiai együttes ülést tartottak, hogy a fiatalokorak megmentése érdekében a szükséges intézkedéseket megbeszéljék.

Dr. Biró Balázs ismertette a fiatalokorak erkölcsi züllésének megakadályozására alkalmas eszközöket. Azokat a módozatokat, melyekkel a fiatalokorak szorosabb felügyeletét végre lehet bajtani és a fiatalokorak nevelését helyes irányba lehet terelni, a gyengéket támogatni és azokat, akiket családi körülményeik szorítanak reá a züllésre, környezetükből kiszabadítani.

Dr. Boros György Biró Balázs indítványával kapcsolatosan azt indítványozta, hogy a fiatalokorak védelmét kerületenként, a város közigazgatási beosztása szerint szervezzék. Osszák fel hat kerületre a várost s mindenik kerületben kérjenek fel több, a fiatalokorak ügye iránt érdeklődő férfit, tanítókat és lelkészeket, hogy a kerületükben levő fiatalokorak életét kísérjék figyelemmel, vezessenek ezekről a züllésnek kitett gyermekekről fontos nyilvántartást és általában minden lehetőt kövessenek el, hogy a züllésnek és romlás veszélyének kitett fiatalokorakat megmentsék. Az értekezlet ezt a javaslatot elfogadta és az ellenőrzés módozatait illetőleg figyelmébe ajánlotta a kerületi felügyelőknak a rendőrség részére Belle László által kidolgozott irányelveket.

Az ért. kezlet kimondotta, hogy a kerületenkénti ellenőrzésre felkérendő tagokat szerdára értekezletre hívja össze, amikor a fiatalokorak védelme érdekében a gyakorlati teendőket is megbeszéljék.

HIREK

Csak 3 korona

az „Ujság” előfizetési ára egy hóra helyben, hához hordva, az kiadé-

hivatalunkban: Deák F. u. 12. (Gömbös-papírútlel) előfizet.

— (Sztörényi bárósága.) Budapesti tudósítónk jelenti: A hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja, hogy a király Sztörényi József kereskedelmi miniszternek és törvényes leszármazottainak a brassói előnévvel a bárói rangot fogja adományozni, a kereskedelmi ügyek terén kifejtett szolgálatainak elismerésül.

— (Házról házra rekvirálják a fémtárgyakat.) Tegnap Kolozsváron, ki tudja immár hányadszor, ismét megkezdődött a rekvirálás. Tegnap egy marcona katona és egy kevésbé harcias rendőr jelentek meg a lakásokban és argusszemekkel kutattak fémtárgyak után. Buzgóságuk odáig ment, hogy nemcsak a konyhadényeket vettek jegyzékre, hanem benéztek a ruhaszekrényekbe, vajjon nincs-e valshol olyan fémtárgy elrejtve, aminek a hadsereg hasznát is vehetné. A rekvirálási jogot természetesen senki kétségbe nem vonja, de azt már mindenki méltán elvárhatja, hogy a rekviráló közegek kissé udvariasabban járjanak el s főleg azt, hogy a közönséget fevilágosítsák arról, hogy a megtisztelő látogatásnak mi is a célja.

— (Nagy banklopás Budapesten.) Budapesti tudósítónk jelenti: Kecskeméthy Győző nagyarányú lopáshoz hasonló eset foglalkoztatja most a rendőrséget. A Magyar Országos Bankba három nappal ezelőtt beállított szolgának egy Jerula János nevű ember, akit tegnap egy fiatal tisztviselővel elküldtek a Wiener Bankverein fiókjához. A szolgatáskájában 200 darab ezer koronás és egy 150.000 ezer koronáról szóló csekk volt. Amíg a tisztviselő az egyik fiúkében az utalványt kijavította, az alatt a szolga elszökött. A csekket letiltották, az ellopott ezresek sorszáma ismeretes. A rendőrség széleskörű nyomozást indított. Azt hiszik, hogy álneven vétette fel magát a bankba.

— (A bolgár kertész és a piaci sztrájk.) A kolozsvári piaci sztrájk letörésében a hatóságai zöldségüzemen kívül nagy érdeme volt Péter György bolgár kertésznek is, aki, míg a piac üresen állott, óriási szekerekkel hordta a Deák Ferenc-utcai és Széchenyi-téri piacokra a szebbnél-szebb zöldségeket, amiket — majdnem hihetetlenül hangzik — maximális áron alul adott. Tegnap megszémmeltük a bolgár kertésznek nagy kiterjedésű és buján pompázó konyhakerti telepét, amely a Renner-féle börgyár-társaságában van. A telep mintakepe annak, hogy szorgalommal és hozzáértéssel milyen csodás eredményeket lehet elérni a leghasználatlanabb területen. A bolgár kertész telepe olyan látványosságot nyújt, amit ebben a kiéheztető háboruban mindenki gyönyörűséggel szemlélhet. Az emberfej nagyságu karalábék, az óriási spárgatók, káposzták, a retek olyan nagy tömege van ott az aránylag szűk területen felhalmozva, hogy egész Kolozsvár szükségletét fedezheti és ezért nincs okunk tartani a piaci sztrájtól.

— (Elégett üvegraktár.) Budapesti tudósítónk telefonálja: Tegnap délután Budapesten a Gömrői-úton kigyult Zucker Herman nagy üvegraktára. A tüzoltók 2 órai munka után a tüzet lokalizálták, de ahogy bevonultak lakatnyáikba, újra feléledt a tűz és az egész raktárt eipusztította. A kár az egymilliót meghaladja.

— Tüli ésvászon kalapokat legrovidebb idő alatt készít a Kolozsvári Központi Nőkialap Divatáruház Deák Ferenc-utca 12. szám alatti sarok üzlet-helyiségbe költözött át.

— **Hogyha azt az embert én megadinsz-táihatnám,** esténként még mindig kéri a közönség a Biaseni-ortéumban Marosytól, hogy énekelje el, nagyszerű három kupléja után, nemkülönben D. Varady Adusnak is ismételni kell a mult műsor szellemes és decens dalait. Ez a műsor csak 16-ig látható és az igazgatóság gondoskodott arról, hogy az új társulat még jobb és változatosabb legyen az eddigieknél. A kitünő műsort legjobban a zsufolt házak bizonyítják és ajánlatos jegyekről előre gondoskodni. Asztalok telefonon is rendelhetők. Telefon 129.

— **(Értesítjük a közönséget,** hogy a közlelmezési tanács panaszirodája folyó hó 12-én, pénteken a Szentegyház-utca 34. szám alól átköltözött a Városház udvarán hátul levő 51. számú szobába, a fenti napon túl a panaszokat már itt veszi fel. *Közlelmezési tanács.*

— **(A tisztviselők beszerzési csoportja** tudatja, hogy tagjai között f. hó 13-tól kezdődőleg — a bevásárlási könyvecskén megjelölt napokon — zsír kerül szétosztásra. Ugyanott 13-tól kezdődőleg sör, murók, petrezselyem, karalábé, kelkáposzta és hagyma fog kiosztatni. A befőzési cukor mennyisége elleni felszólalások f. hó 15-ig bezárólag szóval beadhatók a P. ü. palota II. em. 22. sz. a. a titkári hivatalban.

— **(A mult vasárnapra** hirdetett, de az eső miatt elmaradt kertünnepeley a következő vasárnap, azaz 14-én fog megtartatni.

— **Férfi és női panama-kalapok** tisztítását vidékre is vállalja a Kolozsvári Központi Nőikalap Divatáruház, Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 12. sz.

Irodalom és művészet

* **A mai előadások.** Ma, szombaton délután 4 órakor, mérsékeit helyárrakkal Ohnet „Vasgyáros“-a kerül színre s este 8 órakor Herczegh Ferenc „Árva László király“-ának lesz a 14-ik előadása.

* **Utolsó előadások a nyári Szinkörben.** A nyári évad zárása előtt vasárnap még két előadás lesz a színházban: Délután 4 órakor a „Sárga csikó“-t s este 8 órakor a „Tatárjárás“-t adják s ezzel befejeződnek az előadások a nyári Szinkörben is s kezdetét veszi a színház 4 hetes szünideje.

Szivek lovagja — az Egyetem-mozgóban. Még csak két napig, szombaton es vasárnap marad az Egyetem-mozgóban mű-oron Psilander legujabb ragyogó alakítása, a „Szivek lovagja.“

A bünjel — az Urániában. Ma, szombaton es vasárnap mutatja be az Uránia a „Bünjel“ c. filmdramát. A műsort az „Aranyat vasért“ c. vígjáték egészíti ki.

FŐSZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: **GOPPOLT GYULA**
FELELŐS SZERKESZTŐ: **SZÁSZ ENDRE**
LAPTULAJDONOS: **GOMBOS FERENCZ LYCEUM-KÖNYVTYOMDA**
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATALI TELEFON: 204

**A kitünő
műsor
még csak
pár napig.**

Egyetem-Mozgó

Szombaton:

Szivek lovagja.

Vasárnap:

Szivek lovagja.

Rendes helyárrak:

Páholy..... 2.— I-ső hely 1 kor.
Zártszék 1-50 K II-ik hely 70 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:
5, 6¹/₂, 8 és 9¹/₂ órakor.

Előadások kezdete vásár- és ünnepnapokon:
Az előadások délután 2 órakor kezdődnek és folytatógusak.

Uránia Színház

Szombaton:

A bünjel.

Vasárnap:

A bünjel.

Rendes helyárrak

Páholyülés 2 kor. Alsó erkély 1 kor.
Földszint.. 1 kor. 50 f. Fejső erkély 70 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:
5, 6¹/₂, 8 és 9¹/₂ órakor.

Előadások kezdete vásár- és ünnepnapokon:
Az előadások délután 2 órakor kezdődnek és folytatógusak.

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó rozg egészségiekok miatt: Kolozsvárt, az államvasutak fűtőházának szomszédságában egy 2 holdas felek, rajta van egy kényelmes 5 szobás lakóház, kőistálló, kocsiszin és gyümölcsös. Igen alkalmas bármínő ipar- vagy gyártelepnek. Bővebbet a tulajdonosnál, Bácsi-út 2. sz. 25

Kiadó elegánsan rendezett szoba, esetleg konyha is. Főtér, Mester-utca 3. 26

Regismerkedünk komolyabban két idősebb független jó barátal, igazi finomlelkűuriemberrel szintén két jó barátal. Igen nagyon unatkozunk. Csak komoly levelekre válaszolunk. Kalandvágók kimélenek. Megkeresésüket kérjük. Almok ruhja, felölled álmodok jeligére „Ujság“ kiadóhivatalába. 27

Egy, esetleg kettő szoba fürdőszobával garson embernek Főtér közelében sűrűdösen kerestetik. Cim: Unió szállítási vállalat. 28

Piatal leány gyógyszerárba vagy drogériába menne, ki több évig volt már gyógyszerárba. Ajánlatokat „Gyógytár“ jeligére a kiadóba kérek. 29

Eladó külvárosi házastellek jó forgalmu szatócs, italkimeréssel megfelelő lakással olcsó árban. Üzlet meneteléről próbaidőre adatik. Ertekezhetni: Ferenc József-út 79. Bazar-Áruház. 30

Eladó 3 és fél holdas kasszáló. Ertekezhetni: Honvéd-utca 21. 31

Friss befőzni való barack érkezett a Kossuth Lajos-utca 20. szám alá. Juhos-féle tizlet. 33

Keresték egy német kisaszony 5 éves kis lány mellé délutánra. Molnár, Egyetem-u. 7. I. emelet. 34

Trágyát ingyen adok. Ertekezhetni: Szondi-u. 7. 35

Keresek 1 butorozatlan szobát. Ertekezni: Munkácsi-utca 26. ajtó 4. Ugyanott eladó 1 új selyemmel kombinált nőruha. 36

Eladó porcellán-üveg servize, butorok, ágyneművasdarakok függönyök Kossuth Lajos-utca 35. szám alatt. Megtekinthető szombaton egész nap, vasárnap 8-tól 12-ig. 37

Porzsa-szönyegek szak-szerű javítását elvállalom, Adjiman Leon Kolozsvár, Hegedüs Sándor-u. 5. 38

Fűszer- és vegyeskedés, forgalmas helyen, betegség miatt eladó. Megkereséseket „Megélhetés“ jeligére a kiadóba. 1

Munkásnők felvétetnek „Johanna“ szikvizgyárban Kriza-u. 8. sz. 1179-3

Molnár keresek kétkövű malomhoz, ki nyersolajmotor kezeléshez ért és eddig is kezelt. Klein, Fejérd. up. Kolozsvár. 13-2

Ha butorokat akar venni

ne sajnálja az utat Maros-Vásárhelyre es

tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár részvénytársaság kamarái szállítók

butortermeit.

Ebédlők, uri- és hálószobák, szalonok, vas- és rézbutorok, szönyegek, függönyök, zongorák hatalmas választékban, jutányos árak mellett.

Legelőbirtokot keresek megvételre

800—1000 holdig.

Ajánlatot „Legelő“ jeligére a kiadóba. 32

Első Kolozsvári Omnibusz-vállalat kocsijának menetrendje:

Indul a Mátyás kir.-térrel:

Délelőtt:	Déután:
7 órakor.	1 órakor.
8:15	
10:25	2:45
12	7:20